

KARTA KURSU

Nazwa	Historia myśli pedagogicznej	
Nazwa w j. ang.	History of Pedagogical Thought	
Koordynator	dr hab. Jan Ryś, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		dr hab. K. Dormus dr hab. Ryszard Ślęczka dr Anna Włoch dr hab. Justyna Wojniak
Punktacja ECTS	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Cele:

- ukształtowanie racjonalnych poglądów i postaw studiujących wobec najważniejszych przejawów teoretycznej i praktycznej aktywności edukacyjnej człowieka w przeszłości, także w zakresie jej społecznego i opiekuńczego wymiaru;
- przyswojenie wiedzy o wielostronnych związkach teorii i praktyki edukacyjnej z ekonomicznym i kulturalnym poziomem rozwoju społeczeństwa, zwłaszcza zaś z nauką i społecznymi uwarunkowaniami danej epoki historycznej;
- nabywanie umiejętności retrospektywnego wyjaśniania współczesnych zjawisk pedagogicznych, ukazywania ich historycznego rodowodu i postrzegania perspektywy dalszej ich ewolucji;
- zapoznanie studiujących z podstawowymi faktami obrazującymi historyczny rozwój myśli pedagogicznej, ideałów wychowania, szkolnictwa wszystkich stopni i pozainstytucjonalnych form oddziaływań wychowawczych;
- zapoznanie z dokonaniem najwybitniejszych postaci w dziejach oświaty i wychowania i wpływem na kształtowanie się rzeczywistości edukacyjnej w przeszłości i teraźniejszości;
- analiza historycznego rozwoju instytucji kształcenia, wychowania i opieki społecznej;
- ukazanie historycznych źródeł subdyscyplin pedagogicznych.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza historyczno-literacka na poziomie szkoły średniej
Umiejętności	Umiejętność krytycznej i komparatystycznej analizy tekstu naukowego i poprawnego wnioskowania.
Kursy	-----

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 - zna historyczny rozwój podstawowych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania oraz teorii i praktyki społeczno-opiekuńczej w kontekście uwarunkowań filozoficznych, historycznych i społeczno-kulturowych	K_W02
	W02 – zna wkład określonych środowisk społecznych i poszczególnych osób z przeszłości w proces kształtowania się współczesnej teorii i praktyki pedagogicznej i w rozwój pomocy i opieki społecznej W03- ma uporządkowaną wiedzę o współczesnych prądach i kierunkach w pedagogice, w tym także o tendencjach rozwojowych pedagogiki społecznej	K_W06

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	U01 -wykorzystuje wiedzę historyczno-oświatową do retrospektywnej analizy i interpretacji współczesnych sytuacji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz trafnie wskazuje na motywy i wzory ludzkiego zachowania U02 – z historycznego punktu widzenia ocenia przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności wychowawczej, kształcącej oraz opiekuńczo-wychowawczej U03-observed, wyszukuje i przetwarza informacje na temat zjawisk społecznych różnej natury przy użyciu różnych źródeł; prezentuje własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etyki	K_U02 K_U04 K_U07
Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K02- ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy i systematycznego dokształcania w zakresie pedagogiki, zwłaszcza pedagogiki społecznej w oparciu o którą buduje własny warsztat pracy pedagoga społecznego K01- docenia znaczenie pedagogiki a szczególnie pedagogiki społeczno-opiekuńczej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych oraz ich prawidłowego rozwoju.	K_K01 K_K05

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	20	30		-----		-----		-----		-----		-----	

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, dyskusja, praca z tekstem źródłowym, przygotowanie referatu lub prezentacji na zadany temat.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esei)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	x	x		x		
W02							X	x	x		x		
W03							x	x	x		x		

U01							X	X	X				
U02							X	X	X				
U03							X	X	X				
K01							X	X	X				
K02							X	X	X				
....							X	X	X				

Kryteria oceny	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność (20%) oraz aktywność na zajęciach (20%), przygotowanie referatu lub prezentacji (10%) oraz pozytywne zaliczenie egzaminu pisemnego (50%)
----------------	--

Uwagi	Studia stacjonarne licencjackie I stopnia
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka wykładu:

1. Historia wychowania jako subdyscyplina pedagogiki; powstanie - rozwój – perspektywy badawcze.
2. Grecka paideia jako system wszechstronnego formowania człowieka i jej wpływ na kształtowanie się nowożytnych ideałów wychowania.
3. Dobroczynność i opieka społeczna w cywilizacjach antycznych.
4. Powstanie i rozwój uniwersytetów.
5. Humanistyczna koncepcja człowieka i jej wpływ na zmiany modelu edukacji i działalności społeczno-opiekuńczej.
6. Wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany edukacyjne w Europie w XVIII w.
7. Przemiany w zakresie działalności społeczno-opiekuńczej nad dzieckiem i młodzieżą w XIX i XX wieku
8. Kształtowanie się pedagogiki naukowej i jej subdyscyplin w XIX i XX wieku. Polska pedagogika społeczna w historycznym rozwoju.
9. Nowe wychowanie – podstawy naukowe i społeczne, twórcy i kierunki rozwoju.

Tematyka ćwiczeń:

1. Grecka myśl pedagogiczna (Platon i Arystoteles).
2. Szkolnictwo pozauniwersyteckie w średniowieczu.
3. Myśl pedagogiczna polskiego Odrodzenia.
4. Dobroczynność i opieka społeczna XV - XVII wieku.
5. Liberalizm pedagogiczny J. Locke'a.
6. Naturalizm pedagogiczny J. J. Rousseau.
7. Działalność opiekuńczo wychowawcza j. H. Pestalozziego.
8. Reformy oświatowe w Polsce w XVIII wieku.
9. Polskie koncepcje opieki nad nieletnimi, osieroconymi i opuszczonymi w XIX w.
10. Herbartyzm w pedagogice XIX i XX wieku.
11. Szkolnictwo w Galicji w okresie autonomii.
12. Twórcy polskiej pedagogiki społecznej (H. Radlińska. J. W. Dawid, J. Korczak)
13. Organizacja szkolnictwa w Polsce w latach 1918-1939.

Wykaz literatury podstawowej

Kot S., *Historia wychowania*, t. 1 i 2, Wydawnictwo „Żak”, Warszawa 1996.
Historia wychowania, t. 1 i 2, Ł. Kurdybacha (red), Warszawa 1965 – 1968.
Litak S., *Historia wychowania*, t.1, Kraków 2004
Możdżeń S. I., *Historia wychowania 1795 – 1918*, Kielce 2000.
Możdżeń S. I., *Historia wychowania 1918 – 1945*, Kielce 2000.
Historia wychowania. Wiek XX, t. 1 i 2, J. Miąso (red.), Warszawa 1980.
J. Radwan-Pragłowski, K. Frysztański, *Miłosierdzie i praktyka: społeczne dzieje pomocy człowiekowi*,

Katowice 2009.

Źródła do dziejów wychowania i myśli pedagogicznej, t. 1-3, S. Wołoszyn (wybór i oprac.), PWN, Warszawa 1965 - 1966

Wykaz literatury uzupełniającej

M. Balcerek, *Rozwój opieki nad dzieckiem w Polsce w latach 1918-1939*, Warszawa 1978.
Dzieje szkolnictwa i pedagogiki specjalnej. pod red. S. Mauersberga, Warszawa 1990.
A. Haratyk, *Rozwój opieki nad dzieckiem i młodzieżą w Galicji doby autonomicznej*, Wrocław 2002.
I. Lepalczyk, *Helena Radlińska. Życie i twórczość*, Toruń 2001.
W. Okoń, *Dawid*, Warszawa 1980.
Okoń W., *Wizerunki sławnych pedagogów polskich*, WSiP, Warszawa 2000.
J. Olczak – Ronikier, *Korczak; próba biografii*, Warszawa 2011.
Pomoc społeczna w Polsce, pod red. J. Staręgi-Piasek, Warszawa 1985.
J. Ryś, *Szkolnictwo polskie w nurcie europejskich przemian oświatowych XVI – XVII wieku*, „Kwartalnik Pedagogiczny” 2015, nr LX.
J. Ryś, *Szkolnictwo parafialne w miastach Małopolski w XV wieku*, Warszawa 1995.
M. Surdacki, *Miłosierdzie czy opieka społeczna. Od starożytności do oświecenia*, Lublin 2020.
Wołoszyn S., *Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie*, PWN, Warszawa 1964.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	17
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	7
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4